

Fwencuengh Goksadsad

壮 欢 里 的 光 芒

Dungh Muz sij Siz Bungzcwngz hoiz

东 木 著 石 鹏 程 译

Moix bi hawfwen sam nyied cosam, cungj miz baenz bak baenz cien vunz daj seiqhenz gagnyienh gvaqdaeu, comz youq gizneix, baiq baedfwen. Singfwen dwg mbawcingq ndaej camgya hawfwen haenx, yungh daeu, doiqdingj gij seizgan lae bae neix. Youq ndaw doenghnaz hoengqgvangq, Fwencuengh rwenz doh ndaw biengz, hopheux aen miuh. Ciengz fwen ndeu, hawj ndaw ndoeng yienghyienh mwnhoengh, yienghyienh singisien.

Veiz daxgoeng doengzyienh ndaej gungq, byauysi beksingq gingqcungh bouxhak mbouj dam. Dang guen, cauhfuk fueng ndeu, beksingq itcig cungj geiqmaenh. Danghnaeuz bouxhak mbouj miz lijsiengj gangj ngeihheiq, mbouj vih beksingq guhsaeh, lizsij yaek lumz gyoengqde youq ndaw seizdaih, lumj faenxnamh nei.

Naemj gwnz naemj laj, naemj naj naemj laeng, raeuz byaij dwk byaij dwk, couh daeu, daengz yaxmonz singq Moz. Daih 13 nyaemh hakdoj Moz Vaizyinz dauq mbouj dwg aenvih guenjieix ndei cij okmingz, cix dwg yienzfaenh youq bouxvunz gaem bit, hawj bouxboux cungj rox liux. Goenggeq ranz Moz neix gaenq roengzlingh gimqhaed gyoengq beksingq ndaw yangh daeu, eu fwen, mbouj louzcingz dwk bokdued le gij cingsaenz dakgeiq boux beksingq. Bouxlawz hix mbouj siengj daengz, youq 1961 nienz denyingj 《Liuz Sanhcej》ndawde, yienghsiengq guhndauq goeng Moz, ngaiz yungh fwen daeu, guh' angq, deng vunz riu baenz cien bi. Fwen couh lumj raemxdah seizcin, eu gvaq dan gvaq raiq, gij singfwen Liuz Sanhcej dajneix cienz doh daengx seiqgyaiq vunz Cungguek, vwnzva ndawbiengz dajdoeng le byaraemx doxgaz haenx.

Bouxhak Mingzcauz Cinghcauz, cungj nyinhnaeuz eu fwen yungyiemj. Bouxvuengzdaeq Cinghcauz roengz lingh gvidingh gvaq, lwgminz doxcomz mauhgyaq 30 vunz, ndaej dingh dwg gapbang maeufanj. Goeng Moz vih cwnggenz fwt gimq fwen, cek sanq le gij gvanhaeh lwgminz caeuq fwen, swnghhoz mbouj cwxcaih saekdi. Vunzlaeng dawz gij yienghsiengq bouxhak sij baenz yaez, dauqfanj geij le heiq' ienq gyoengq lwgminz rom gvaq geij bak bi haenx. Rumz ci singj aen loq bouxak, goeng Moz caeux couh dai baenz namhfaenx lo, cijmiz fwen lij youq, baedfwen lij youq.

Liuj Cunghyenz caeuq bouxhak wngq mbouj doxdoengz, vih beksingq banhsaeh, yawj ndaej gyae raen ndaej gvangq, de doiq Vahcuengh hix roxnyinh mizyinx. De yungh faenzcieng hawj Liujcouh louz le di meg vwnzva. Aen singz Lungzcwngz seizneix, lij gig gingqcungh de, Liujhouzswz、Vwnzmiuh ciuqyiengh lij miz gij yingjyangj gig haengq, coengzlaiz mbouj sat, yingjyangj le daih dem daih. Hoeng gij ciengzgingj ganj haw eu fwen, seizneix youq laj din bya Byayizfungh、henz Gyanghbinh Gunghyenz lij hoenghhwd. Sam fanh leix dah bya, haj cien bi singfwen lumj nywj cin nei, rumzcin baez ci, youh dauq maj lo. Singfwen miz gij ligliengh ngeix mbouj daengz haenx, mizseiz beij duzbyaj gwnzmbwn lij gok, dwk loemq nduknaeuh, ndaej eu lix bouxhak mbouj dam ndeu, hix ndaej eu dai bouxhak dam ndeu. Neix dwg goengbingz ha.

Gij singfwen yiedcingz gyoengq vunzmbanj, roq singj le gou boux vunz guh loq neix. Gyoengqde yungh cungj fuengsik gaeuqgeq ndeu, daeu, gingqcungh swnghhoz seizneix caeuq daswyenz. Vunz

每年农历三月初三的庙会，都会有成百上千的人从四周自发而来，聚集在此，瞻仰歌仙。歌声是参加聚会的通行证，用以对抗时间的流逝。在空旷的田野里，壮欢响彻天边，萦绕着庙宇。一场歌来，山野间生命蓬勃，没有什么不是鲜活的。

韦老爷同样受到供奉，表示百姓对清官的敬意。做官为民，造福一方，百姓始终是会铭记的。如果一方官员没有仁义理想和为民请命的情怀，历史将把他们遗忘于时代里，如尘土一般。

神游万仞，思接千载，我们走着走着，竟然到了莫土司衙署。第十三任土司莫怀仁倒不是因政绩闻名，而是缘于文人笔触，为世人皆知。这个莫府老爷曾下令禁止乡民唱歌聚会，毫不留情地剥夺了百姓的一点点精神寄托。谁也不承想，在1961年的电影《刘三姐》中，莫老爷形象猥琐，被山歌戏弄于股掌间，留下了千古笑柄。山歌好比春江水，唱过一滩又一滩，刘三姐的歌声从此风靡全球华人圈，民间文化打通了山水的阻隔。

在明清统治者的眼里，山歌是危险的。清朝统治者曾明文规定，民众聚集超过三十人，可定为聚众谋反。莫老爷为了政权猛烈禁歌，活生生拆散了乡民与山歌的关系，生活被束缚，味同嚼蜡。后人把古时当权者的形象丑化，倒是纾解了乡民沉积了几百年的怨气。东风吹醒英雄梦，莫老爷们早就归于尘土，唯有山歌还在，歌仙还在。

为民请命的柳宗元倒是个例外，他有眼界和心胸，蛮荒风情、壮侗俚语在其眼里亦为有趣。他以文化民，为柳州留下了丝丝文脉。现在的龙城，对他仍充满敬意，柳侯祠、文庙依然有着深刻的影响力，从未谢幕，影响了一代又一代。而赶圩对歌的场景，如今依然繁盛在鱼峰山脚下、江滨公园边。三万里河山，五千年歌声如春草一般，春风一吹，又重生了。歌声有着不可思议的力量，有时堪比天上惊雷，摧枯拉朽，可唱活一名清官，也可唱衰一名贪官。这是公平的。

村民们热情的歌声，敲醒了我这个梦中人。他们以一种古老的方式向当下生活和大自然致敬。当地村民正以最高礼节来招待我们，一桌子摆满了羊肉、土鸡、土鸭和瓜果蔬菜等美味佳肴。敬酒歌照例洪亮地响起，绵延不绝，虔诚而热烈。村主任一再道歉，没有好酒好菜来招待我们，幸好歌王阿尚跟着一起来，也不太过于失礼。两个人来来回回唱了二三十分钟，反复吟唱，切合此情此景，人间至味不过如此。暮柏完全沉浸在这歌声里，筷子悬在半空中。霞光如织，崖边的两位歌仙，仿佛拨动着琴弦，让歌者唱得愈发起劲。这光从天而降，照在我身上，让我感到莫名的震撼。

山歌见心，歌声传达出新时代的精神，让我感受到不一样的温度。生活越来越美好，歌声也越来越乐观向上。壮欢的世界汪洋恣肆，吃饭、见面、行路、砍柴、放牧、割草、赶集，甚至吵架，自心中唱出，随风成歌，见雨成调。它与自然和谐共生，和星辰大海、山川万物相融。村民们是行走的歌者，壮欢的活化石。这里的人常常三天一圩，自发到集镇上摆开歌台，用自己的方式歌颂这个时代，思考当下的生活，感悟着生命的收获。从泥土里扬起的歌声，根深叶茂，唯愿求得时代富足安宁。

每个时代有每个时代的歌声，每一段歌声都属于自己的时代，烙印出生活的底色。歌声贴着生命的精髓，那是一代又一代人对本民族声音秘而不宣的赤诚。那是对生活的一种理解、一种想象。那种纯粹，可以把人照亮，把生活照亮。

此曲时有，唯我难闻。歌来见我，而我竟然渐渐遗忘了这古老的歌声，让人汗颜。壮欢就在自己身边，我却抓不住它。世界上没有一种让人醍醐灌顶的歌声，让人醍醐灌顶的是生命中的历程。这歌声，慢慢敲开了我昏沉多年的心。似水流年，壮欢一直在我心底暗处流淌，只是需要时间和某个契机来激活，犹如一缕光，来疗愈我对暗夜里的遗忘。

作为几万甚至十几万年前“柳江人”的后裔，我暗下决心向壮欢致意，用终生来捍卫这块坷之后闪耀出的光芒。

（完 原载《心中那抹红》）

dangdieg cingq aeu aen laexciet ceiq sang haenx daeu, dakdaih raeuz, gwnz daiz baij rim nohyiengz、nohgaeq、nohbit、mak caeuq byaekheu daengj. Fwengingqlaeu, ciuqyiengh eu ndaej goksadsad, doxrangh mbouj dingz, caensim youh naemq. Cunh cujyin nyinhloek baez dem baez, mbouj miz byaek ndei daeu, daih raeuz, caeklaiq fwenvuengz Ahsang lij gaen daeu, cij mbouj saetlaex geijlai. Song boux vunz baebae dauqdaeq eu le ngeih sam cib faen cung, fanfoek eu, hab gij cingz gij gingj neix, feihdauh gwnz biengz mbouj gvaq couh dwg yienghneix.

Mubwz cungj caem youq singfwen ndawde, dawh venj youq gyang mbwn. Nditfwj cingq lumj daemj gvaq nei, song boux baedfwen henz dat, lumjbaenz bueddoengh gimzyienz, hawj canghfwen eu ndaej yied faengz. Gij rongh neix daj gwnz mbwn daeu, ciuq youq gwnz ndang gou, hawj gou roxnyinh saenqdoengh dangqmaz.

Fwen raen sim, singfwen cienz ok gij cingsaenz seizdaih moq, hawj gou roxnyinh daengz gij raeujrub mbouj doxdoengz. Swnghhoz yied daeu, yied gyaeunde, singfwen caemh yied daeu, yied roxnyinh sim' angq. Fwencuengh dauqcawq cungj raen vunz eu lo, gwn haeux、raennaj、byaij loh、raemj fwnz、dajciengx、gvej nywj、bae haw, caemhcai, doxceng, daj ndawsim eu okdaeu, riengz rumz baenz fwen, bungz fwn baenz diuh. De caeuq swyenz doxhuz caemh maj, caeuq ndaunde, daihhaij、goengqbya doxyungz. Gwnz roen seizseiz ndaej dingqnyi canghfwen eu fwen. Gizneix ciengzseiz sam ngoenz cij baenz haw, vunzlai couh gag daengz gwnz haw bae baij daizfwen, yungh gij fuengsik swhgeij bae danqhaenh aen seizdaih neix, ngeixnaemj swnghhoz seizneix, gamjsouh fungsou swhgeij. Singfwen daj ndaw namh bongh okdaeu, haenx, goek laeg mbaw mwn, dan nyienh gouz ndaej seizdaih fouqmiz an'onj.

Moix aen seizdaih miz gij singfwen moix aen seizdaih, moix duenh singfwen cungj gvi aen seizdaih bonjfaenh, yaenq ok gij daejaek swnghhoz. Singfwen nem gij ukngviz sengmingh, haenx dwg gij caensim daih dem daih vunz doiq gij sing' yaem bonj minzcuz bak mbouj lwnh haenx. Haenx dwg doiq swnghhoz ndawde cungj lijgaij、cungj siengsieng ndeu. Cungj cinghseuq haenx, ndaej ingj vunz rongh, dawz swnghhoz ingj rongh.

Singfwen seizseiz miz, gou cix nanz dingqnyi. Fwen daeu, raennaj gou, hoeng gou gingqyienz ciemhciemh lumz gij singfwen gaeuqgeq liux, caen najnyaenq. Fwencuengh couh youq henz ndang bonjfaenh, gou cix gaemh mbouj dawz de. Gwnz seiqgyaiq mbouj miz gij singfwen lawz hawj vunz singjsak, dwg diuzmingh raezrangh cij ndaej hawj vunz singjsak. Gij singfwen neix, menhmenh roq hai aen sim ngunhngawh haujai bi neix. Seizgan lumj raemx lae, Fwencuengh itcig youq ndaw sim gou laeglemx riuz lae, caenh' aeu yungh seizgan caeuq seizgei daeu, nyex de dauqlix, lumj yub rongh ndeu nei, daeu, yw ndei gij lumz gyanghwnz gou haenx.

Dangguh boux lwglan geij fanh engqlij cib geij fanh bi gaxgonq “vunz Liujgyangh” haenx, gou laeglemx roengz gietsim yienq Fwencuengh gingq-laex, yungh daengx ciuhvunz daeu, henoh gij ndongq gvaq gumzgamx le cij ronghmyab neix.

(4 sat)